

Київський університет імені Бориса Грінченка

Інститут мистецтв

Кафедра академічного та естрадного вокалу

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сценічно-виконавська майстерність:

ПОСТАНОВКА КОНЦЕРТНОГО НОМЕРУ

Спеціальності 025 «Музичне мистецтво» (Сольний спів)
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Київ – 2019

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	<i>Нормативна</i>	
Мова викладання, навчання та оцінювання	<i>Українська</i>	
Загальний обсяг кредитів/ годин	<i>2/60</i>	
Курс	<i>3</i>	
Семестр	<i>6</i>	
Кількість змістових модулів за розподілом:	<i>1</i>	
Обсяг кредитів	<i>2</i>	
Обсяг годин, у тому числі:	<i>60</i>	
Аудиторні	<i>28 години</i>	
Модульний контроль	<i>4 години</i>	
Семестровий контроль		
Самостійна робота	<i>28 години</i>	
Форма семестрового контролю	-	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – формування системи теоретичних знань, практичних вмінь і навичок для постановки концертних номерів, засвоєння елементів режисерського мистецтва, оволодіння практичними засобами та методами, удосконалення культури майбутнього постановника концертних номерів.

Завдання курсу:

- усвідомлення суті і функцій концертного номеру, його місця у роботі організатора - постановника музично-видовищних заходів;
- опанування знань і умінь, необхідних для роботи з учасниками колективів, сольними виконавцями над головним елементом музичного видовища – концертним номером у театралізованих заходах, шоу-програмах, концертах;
- оволодіння досвідом творчої діяльності в галузі концертної діяльності в музично-видовищній та виконавській практиці.

Протягом проходження даного курсу у студентів мають бути сформовані наступні **програмні компетентності**: загальні та фахові (спеціальні).

Загальні

Інформаційна:

– здатність до самостійного пошуку та оброблення інформації з різних джерел для розгляду конкретних питань.

Методологічна:

– здатність визначити малодосліджені аспекти у професійній галузі, які є актуальними для розвитку вокального, сценічного та постановочного мистецтва;

– розуміння методології театрального мистецтва.

Самоосвітня:

– розуміти сутність і соціальну значущість своєї майбутньої професії, виявляти до неї стійкий інтерес.

– здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку.

Фахові (спеціальні)

Здатність (до):

– самостійної роботи з творами різних жанрів, відповідно до програмних вимог;

– аналізу здобутків світової та національної постановочної майстерності;

– ведення навчально-репетиційної роботи;

– здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного і особистісного розвитку;

3. Результати навчання за дисципліною

Програмні результати навчання

– Цілісно і грамотно сприймати і виконувати музичні твори, самостійно освоювати репертуар музично-виховних видовищних заходів, розробляти та втілювати постановку концертних номерів (відповідно до програмних вимог).

– Працювати в колективі, ефективно спілкуватися з колегами, керівництвом;

– Володіти культурою усного та писемного мовлення, професійною термінологією;

– Здатність до самореалізації та розкриття особистісного творчого потенціалу, професійного лідерства та успіху, самоосвіти і самовдосконалення.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- основні тенденції розвитку концертних номерів в Україні і світі;
- порядок розробки і створення концертного номера;
- прийоми та специфіку постановки номерів різних жанрів;
- фахові вимоги до представників творчих професій;
- функціональні обов'язки виконавця и постановника;

вміти:

- орієнтуватися в тенденціях розвитку концертних номерів в Україні і світі;
- аналізувати тематику видовищних заходів;
- визначити основні елементи роботи над постановкою концертного номера від задуму до кінцевого втілення;
- визначати предмет постановки;
- аналізувати літературні, музичні якості матеріалу для постановки;
- використовувати практичні навички при роботі над постановкою концертного номеру;
- створювати відповідну атмосферу в залежності від жанру концертного номера, заходу;
- провести теоретичний аналіз своєї роботи.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назви змістових модулів, тем	Розподіл годин між видами робіт						
	Усього	Аудиторні					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Робота над постановкою концертного номеру громадсько-патріотичної спрямованості, комічного жанру, театралізованого концертного номера.							
Тема 1. Вступ. Зміст і структура курсу. Історичні аспекти концертної творчості.	6			2	2		2
Тема 2. Поняття концертного номеру. Жанрові різновиди концертних номерів.	4			2			2
Тема 3. Структура концертного номеру. Композиція і архітектоніка номеру, як самостійної одиниці концертної творчості Особливості драматургії концертного номера: тема, ідея, конфлікт, наскрізна дія, головна подія. Концепція номера.	4			2			2
Тема 4. Формування задуму концертного номеру. Надзавдання і наскрізна дія номеру.	6			2			4
Тема 5. Постановочний план – головний документ концертного номера. Схема постановочного плану.	4			2			2
Тема 6. Види репетицій. Особливості репетиційної роботи у студентів -вокалістів.	4			2			2
Тема 7. Постановка концертного номера ліричного характеру	28			12	2		14
Модульний контроль.	4						
Разом	60			24	4		28
Підготовка та проходження контрольних заходів				-			
Усього	64			24	4		28

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль I.

Змістовий модуль 1. Предмет і завдання курсу. Поняття концертного номеру, його структура, композиційна побудова, жанрові характеристики. Постановочний план концертного номера. Постановка концертного номера ліричного характеру.

Тема 1. Вступ. Зміст і структура курсу. Історичні аспекти концертної творчості.

Поняття «концерт». Історія виникнення концертної творчості. Основні різновиди програм: збірний, тематичний, театралізований, концерт – огляд, моноконцерт, сольний, концерт – вистава, тощо.

Тема 2. Поняття концертного номеру. Жанрові різновиди концертних номерів.

Характеристика жанрів. «Чисті» і синтетичні жанри концертної творчості. Філармонічний і естрадний жанри. Розмовний, хореографічний, оригінальний, музичний жанри.

Особливості підготовки номерів музичного жанру: пісня, романс, куплети, частушки, музична мозаїка, музична ексцентрика, мелодекламація. Синтетичні номери.

Особливості жанрів в дитячих концертах. Номери дитячих концертів.

Способи спілкування з публікою на концертній естраді.

Номер – основа концерту. Добір номерів і їх місце у програмі. Врахування технічних та творчих можливостей сцени.

Тема 3. Структура концертного номеру. Композиція і архітектоніка номеру, як самостійної одиниці концертної творчості. Особливості драматургії концертного номера: тема ідея, конфлікт, наскрізна дія, головна подія. Концепція номера.

Композиція номера. Режисерський підхід до створення номера. Новітність змісту матеріалу в номері, новий незвичайний очікуваний аспект, незвичний ракурс у віддзеркалюванні сучасності. Експозиція та розвиток дії. Кульмінація як контрастний злам в розвитку дії. Фінал як завершення дії.

Визначення ідейно-тематичної спрямованості номеру. Розробка режисерського задуму вокального номера, режисерського бачення. Відчуття і емоційний підхід – результат зіткнення дії. Принципи музично-драматичної дії.

Тема 4. Формування задуму концертного номера. Надзавдання і наскрізна дія номеру.

Логіка і мислення. Аналіз думок, цілей, розкриття підтексту. Розстановка задач при формуванні задуму концертного номера. Творчі і технічні можливості реалізації номеру.

Тема 5. Постановочний план – головний документ концертного номера. Схеми постановочного плану.

Постановочний план як спосіб графічного викладу ідей, думок, цілей і завдань номера.

Проаналізувати номер за схемою:

- ідейно-тематична спрямованість номеру
- історія виникнення твору, авторський стиль
- композиційна побудова
- принцип створення художніх образів
- якість підібраних виразних засобів та їх поєднання
- режисерський хід
- використання ідейно-емоційних засобів виразності
- літературний запис.

Тема 6. Види репетицій. Особливості репетиційної роботи у студентів - вокалістів.

Застольний період. Аналіз клавіру або лібрето пісні. «Привласнення» тексту пісні до особистості виконавця. Розставлення акцентів.

Репетиція в репетиційному залі. Репетиція на сцені. Перехід виконавців на сцену з декоративним оформленням як завершальний етап роботи над номером. Закріплення всього, раніше знайденого, пошуки цілісного і гармонійного звучання всіх компонентів концертного номеру.

Прогонні репетиції. Перевірка та уточнення всієї сценічної композиції (співвідношення цілих та окремих її частин, головного та другорядного) у співвідношенні з наскрізною дією і надзавданням програми. Перевірка та уточнення темпоритму, найбільш виразних мізансцен. Освоєння виконавцем декорації, бутафорії, музики, шумів, костюмів та знайденого раніше гриму.

Монтувальні репетиції. Репетиції з установки декорацій із застосуванням музики, світла, шумів (без виконавців та з виконавцями). Визначення режиму роботи на сцені і за кулісами.

Генеральна репетиція. Перевірка творчої готовності концертної програми в цілому. Точний розрахунок годині. Загальній хронометраж. Доцільність проведення генеральних репетицій. Обговорення колективом першої генеральної репетиції безпосередньо з режисером.

Тема 7. Постановка концертного номера ліричного характеру.

Втілення режисури ліричного концертного номеру програми:

- задум концертного номеру
- пошуки образного рішення номеру
- пошук форм і засобів контакту з глядачем, партнером
- пошуки музичного оформлення
- пошуки художнього оформлення
- розробка пластичного малюнка номеру
- робота над образом у номері

- відпрацювання окремих трюків, реприз, хореографії, вокалу в залежності від основної жанрової спрямованості номерів
- розробка темпоритмічного малюнку номерів, та атмосфери.
- робота над постановкою фінальної частини номерів (уклін, вихід артистів зі сцени).

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування практичних занять	1	12	12
Робота на практичному занятті	10	12	120
Відвідування лабораторних занять	1	2	2
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)	10	2	20
Виконання завдань до самостійної роботи	5	14	70
Виконання модульної роботи	25	2	50
Разом		-	274
Максимальна кількість балів: 274			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Теми	Год.	Бали
Тема 1. Вступ. Зміст і структура курсу. Історичні аспекти концертної творчості.	2	5
Тема 2. Поняття концертного номеру. Жанрові різновиди концертних номерів.	2	5
Тема 3. Структура концертного номеру. Композиція і архітектоніка номеру, як самостійної одиниці концертної творчості. Особливості драматургії концертного номера: тема, ідея, конфлікт, наскрізна дія, головна подія. Концепція номера.	2	5
Тема 4. Формування задуму концертного номеру. Надзавдання і наскрізна дія номеру.	4	10
Тема 5. Постановочний план – головний документ концертного номера. Схема постановочного плану.	2	5
Тема 6. Види репетицій. Особливості репетиційної роботи у студентів - вокалістів.	2	5
Тема 7. Постановка концертного номера ліричного характеру.	14	35
Всього:	28	70

Перевірка виконання студентами самостійної роботи, а також її оцінювання здійснюватиметься в процесі аудиторної роботи. Кількість балів залежатиме від дотримання таких вимог:

- своєчасності виконання самостійної роботи;
- повноти та якості її виконання;
- активності, ініціативності та творчого підходу в здобутті знань та практичних умінь.

6.3.Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

№	Модульна контрольна робота	Критерії оцінювання		Бали
1.	усне завдання (індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, тощо)	своєчасність виконання завдання	1	5
		повний обсяг виконання	1	
		якість виконання	1	
		креативний підхід	1	
		Ініціативність	1	
2.	письмове завдання (ідейно-тематичний аналіз, дійовий аналіз художнього твору)			5
3.	1-ше практичне завдання (демонстрація, показ, вправа, тощо)			5
4.	2-ге практичне завдання (демонстрація, показ, вправа, тощо)			5
5.	3-тє практичне завдання (демонстрація, показ, вправа, тощо)			5
Максимальна кількість балів				25

6.4.Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Форми семестрового контролю робочим навчальним планом - не передбачено.

7. Навчально-методична карта дисципліни

Модуль	Модуль I						
Назва модуля	Змістовий модуль 1. Предмет і завдання курсу. Поняття концертного номеру, його структура, композиційна побудова, жанрові характеристики. Постановочний план концертного номера. Постановка концертного номера ліричного характеру.						
Кількість балів за модуль	274						
Тема	1	2	3	4	5	6	7
Практичні (год.)	2	2	2	2	2	2	12
Теми лабораторних занять (відв. - 1 бал за заняття; відп. на 1 зан. - 10 б.) – 132 б.	Тема 1.	Тема 2.	Тема 3.	Тема 4.	Тема 5.	Тема 6.	Тема 7.
Теми лабораторних занять (відв. - 1 бал за заняття; відп. на 1 зан. - 10 б.) – 22б.	Тема 1. 11б						Тема 7. 11б
Самостійна робота – 70б.	Тема 1. 5б	Тема 2. 5б	Тема 3. 5б	Тема 4. 10б	Тема 5. 5б	Тема 6. 5б	Тема 7. 35б
Види ПК – 50б.	25б*2=50б						
Підсумковий контроль	-						
Всього:	274						

8. Рекомендовані джерела

Основні (базові)

1. Зайцев В.П. Режиссура естради і масових заходів. Київ, Мистецтво, 2000 р.
2. Рубб А. 30 бесед об эстрадном концерте – М.: 2004 г.
3. Клименко В.В. Ваш вихід, панове, або акторська майстерність. Київ, ТАКСОН, 2002 р.
4. Корнієнко М. Лесь Курбас: Репетиції майбутнього, Київ, Мистецтво, 1988 р.
5. Мочалов Ю. Композиция сценического пространства. - М.: Просвещение, 1981г.
6. Михайлова А.О. Образ спектакля. -М.: Искусство, 1978.
7. Германова М. Эстрадный номер. – М.: Сов. Россия, 1986 г.
8. Черкашин Р.О. Художнє слово на сцені, Київ, Мистецтво, 1989 р.
9. Захава Б.Е. Мастерство актера и режиссера. М. Искусство, 1978 г.

Допоміжні

1. Михайлова А.К. Образный мир сцены. М.Искусство, 1979 г.
2. Неллі В. Про режисуру. – К.: Мистецтво, 1977 р.
3. Эфрос А.В. Репетиция – любовь моя, М.Искусство, 1975 р.
4. Ремез О. Мізансцена – мова режисера. – К.: Мистецтво, 1970 р.
5. Клитин С.С. Эстрада. - Л.: Искусство, 1987 р.
6. Шароев И.Г. Режиссура эстрады и массовых представлений, - М.: Просвещение, 1986 г.
7. Щербакова Г.А. Концерт и его ведущий М.Советская Россия, 1974 г.
8. Германова М.Г. Эстрадный номер М.Советская Россия, 1986 г.

9. Додаткові ресурси

1. Збірник підручників з режисури: <http://rutracker.org/forum/viewtopic.php?t=777097>
2. Книги з режисури: <http://www.livelib.ru/tag/%D1%80%D0%B5%D0%B6%D0%B8%D1%81%D1%81%D1%83%D1%80%D0%B0>
3. Новини про театр, театральні фестивалі тощо: <http://theatre.atdigest.ru/>
4. Сучасний театр в Україні: <http://teatre.ua/>
5. Масові свята: <http://teatr-igry.ru>
6. Особливості режисури масових свят: <http://www.playwright.ru/dramaturg/bb-osobennost-rejissury-prazdnikov.htm>

Рекомендована література розміщена в інституційному репозиторію.